

Pa Dupl. OYK

KIELIKESKUSUUTISIA

LANGUAGE CENTRE NEWS

N:o 9/1986
MARRASKUU - NOVEMBER

RAPORTTEJA - REPORTS

Liisa Löfman: Kielikeskukset valtion tulo- ja menoarvioesityksessä 1987	1
Aune Koivusalo: Lääketieteellisten tiedekuntien äidinkielenopettajien ja kielentarkastajien neuvottelukokous	3
Raija Markkanen: Tekstilingvistiikan seminaari Greifswaldissa	4
Christoph Parry: Reflections on the Third International Peace University	6
Hartmut Schröder: Tagung zum Thema "Fachsprache Deutsch" 9.-10. Oktober in Vadstena/Schweden	12

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

Korkeakoulujen kielikeskuksen nauhoitepalvelu tiedottaa	14
Seminaari kielten alkeis- ja jatko-opetuksesta kielikeskuksissa	16
VAKKI VII "Ammattikielit ja käännösteoria"	17
Seminare für Deutschlehrer	18
Summer School in Psycholinguistics	20
The British Council Courses	21

ENGLISH SUMMARY 22

SVENSK RESUMÉ 23

Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
40100 JYVÄSKYLÄ 10

Language Centre for Finnish Universities
University of Jyväskylä
SF-40100 JYVÄSKYLÄ 10
Finland
ISSN 0358-2027

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUS
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Vastaava toimittaja / Managing editor: Raija Markkanen
Toimituskunta / Editorial staff: Markku Helin
Sinikka Koponen
Sirikka Laihiala-Kankainen
Matti Laitinen
Eva May
Tuija Nikko
Eila Pakkanen
Hartmut Schröder
Helena Valtanen

Puh. / Tel. (941) 292 880 Markkanen
292 881 Puoliväli, Salo
292 882 Laihiala-Kankainen
292 883 Nikko
292 884 May, Valtanen
292 885 Schröder
292 886 Koponen
292 887 Pakkanen
292 888 Dépée
292 889 Laitinen
292 877 Häivälä
292 878 Sikanen
292 879 Helin
291 419 Ylönen

RAPORTEJA - REPORTS

1

Liisa Löfman
Universität München

KIELIKESKUKSET VALTION TULO- JA MENOARVIOESITYKSESSÄ 1987

Kielikeskusten kannalta katsoen on valtion tulo- ja menoarvioesitys vuodelle 1987 miellyttävää luettavaa. Viime vuosina ovat kielikeskukset aina saaneet jotain, mutta tänä vuonna on kielikeskusten tarpeita muistettu tavallista enemmän. Koska kaikkia kielikeskuksissa työskenteleviä varmastikin kiinnostaa tietää, mitä toimia mihinkin kielikeskukseen on saatu, kerrotaan alla lyhyesti budjetin kielikeskuksia koskevat kohdat:

1) Toiminnan tehostamisen ja laajentamisen johdosta ehdotetaan perustettavaksi 1.9.1987 lukien seuraavat ylimääräiset toimet:

- Tampereen yliopiston kielikeskus: johtaja A 24
- Oulun yliopiston kielikeskus: amanuessi A 17

2) Korkeakoulujen henkilöstörakenteen kehittämiseksi ehdotetaan 1.9.1987 lukien perustettavaksi ja lakkautettavaksi seuraavat ylimääräiset toimet:

Perustetaan:

- Åbo akademi språktjänst: johtaja A 22

Lakkautetaan:

- Åbo akademi språktjänst: amanuessi A 17

3) Pysyväisluonteisia tehtäviä hoitavien toimihenkilöiden aseman vakiinnuttamiseksi ehdotetaan 1.3.1987 lukien perustettavaksi seuraavat ylimääräiset toimet:

- Helsingin yliopiston kielikeskus: 4 lehtoria (englannin kieli, ranskan kieli, ruotsin kieli, venäjän kieli) A 20
- Joensuun yliopiston kielikeskus: 2 lehtoria (englannin kieli, ruotsin kieli) A 20
- Kuopion yliopiston kielikeskus: 1 lehtori (suomen kieli) A 20
- Turun yliopiston kielikeskus: 2 lehtoria (suomen kieli, ruotsin kieli) A 20

4) Tuntiopettajien aseman vakiinnuttamiseksi ehdotetaan tilapäisiin palkkioihin lisäystä seuraavien henkilöiden palkkaamiseksi 1.8.1987 lukien:

- Helsingin yliopiston kielikeskus: 2 lehtoria A 20
- Oulun yliopiston kielikeskus: 1 lehtori (ruotsin kieli) A 20

- Abo akademi språktjänst: 1 lehtori (ruotsin kieli) A 20
- Turun yliopiston kielikeskus: 1 lehtori (englannin kieli) A 20
- Joensuun yliopiston kielikeskus: 1 lehtori (englannin kieli) A 20
- Teknillisen korkeakoulun kielikeskus: 2 lehtoria (japanin kieli, viestintä) A 20
- Tampereen teknillisen korkeakoulun kielikeskus: 4 lehtoria (2 englannin kieli, 1 ruotsin kieli, 1 saksan kieli) A 20
- Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun kielikeskus: 1 lehtori (espanjan kieli) A 20

Aune Koivusalo
Turun yliopiston kielikeskus

LÄÄKETIETEELLISTEN TIEDEKUNTIEN ÄIDINKIELENOPETTAJIEN JA KIELEN- TARKASTAJIEN NEUVOTTELUKOKOUS

Lääketieteellisten tiedekuntien äidinkielenopettajat ja kielentarkastajat kokoontuivat Turun yliopiston kielikeskuksessa 5.9.1986. Kokoukseen osallistuivat Helsingin, Kuopion, Oulun, Tampereen ja Turun yliopiston lääketieteellisten tiedekuntien edustajat. Ajatus tapaamisesta oli syntynyt lääketieteen sanastolautakunnan marraskuussa 1985 järjestämän lääketieteen suomen kielen päivän aikana. Koska tuossa tilaisuudessa käsiteltiin lääketieteen suomen kielen asemaa yhdessä lääkäreiden kanssa, ei äidinkielenopettajilla ollut tuolloin mahdollisuutta keskinäiseen neuvonpitoon. Turun kokouksen tarkoituksena olikin pohtia äidinkielenopettajien yhteisiä ongelmia ja etsiä niihin ratkaisuja.

Kokouksen aluksi kukin selosti omaa työtään, ja jokaisen puheenvuoron jälkeen keskusteltiin esille tulleista kysymyksistä. Selostuksista kävi ilmi, että suomen kielen kirjallisen viestinnän opetus on eri yliopistojen lääketieteellisissä tiedekunnissa hyvin erilaajuista ja -sisällöistä. Ongelmana tuntui olevan se, että suomen kieltä ja sen opetusta ei kaikissa tiedekunnissa arvosteta tarpeeksi. Niinpä esimerkiksi Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa ei varsinaista äidinkielen opetusta anneta lainkaan; vain opiskelijoiden kypsyysnäytteiden kieliasu tarkastetaan. Myöskään muissa yliopistoissa annettavalla opetuksella ei näytä olevan mitään yhteistä linjaa. Tiedekunnat voivat lääketieteellisiä opintoja koskevan asetuksen mukaan menetellä parhaaksi katsomallaan tavalla opetuksen laajuutta ja

sisältöä määritellään. Usein on toteutettu halvin - ja samalla tietysti huonoin - vaihtoehto. Kielikeskuksiltakaan ei aina liikene varoja tiedekuntien esittämään opetuksen toteuttamiseen. Kokouksessa kävi ilmi, että määrärahojen puutteen vuoksi oli jopa opiskelijoiden hyvänä ja tarpeellisenä pitämä kurssi poistettu opetusohjelmasta. Asian parantamiseksi päätettiin tehdä Korkeakoulujen kielikeskukselle esitys sellaisesta äidinkielen kirjallisen viestinnän virasta, jonka haltija voisi huolehtia hajanaisen opetuksen koordinoinnista.

Kokouksessa käsiteltiin lisäksi mm. oppimateriaalien laatimista ja opettajien yhteistyön mahdollisuuksia. Tähän asti opettajat ovat joutuneet tuottamaan itse kaiken kurseilla tarvitsemansa aineiston. Tilanteen kohentamiseksi keskusteltiin mahdollisuudesta vaihtaa aineistoa ja ideoita. Erityisesti toivottiin Korkeakoulujen kielikeskuksen osallistuvan oppimateriaalien tuottamiseen.

Kokouksessa kiinnitettiin huomiota myös siihen, että verrattuna monien vieraiden kielten opettajien työhön suomen kielen kirjallisen viestinnän opettajien työ on sikäli erikoislaatuista, että opettajat joutuvat varsinaisen opetusvelvollisuutensa lisäksi tekemään paljon kielentarkastustyötä (kurssien harjoituskirjoitukset, tiedekuntien harjoitusaineet, syventävien opintojen tutkielmat ja kypsyysnäytteet). Epäkohtana pidettiin sitä, että tästä työstä ei yleensä ole mahdollista saada opetusvelvollisuuden vähennystä.

Useimmat lääketieteellisten tiedekuntien äidinkielenopettajat työskentelevät lääketieteellisen tiedekunnan lisäksi jossakin muussa yliopistonsa tiedekunnassa tai laitoksessa. Kokouksessa todettiin, että ongelmat ovat kaikissa näissä samantapaisia. Erityisesti kaivattiin jatkokoulutusta, jota äidinkielen kirjallisen viestinnän opettajille ei ole toistaiseksi järjestetty.

Rakentavan ja yhteistyöhenkisen kokouksen aikana ehdittiin puuttua moneen ongelmaan, mutta monen asian käsittely jäi vielä kesken. Kokouksen lopuksi päätettiin jatkaa yhteydenpitoa ja tiedottaa Korkeakoulujen kielikeskukselle niistä ongelmista, joiden ratkaisuun se voisi vaikuttaa myönteisesti.

TEKSTILINGVISTIIKAN SEMINAARI GREIFSWALDISSA

Greifswaldissa, DDR:ssä järjestettiin 14.-16.10. germanisteille tarkoitettu tekstilingvistiikan seminaari, jossa oli mukana myös muutama osanottaja Suomesta. Seminaari oli siis suurimmaksi osaksi DDR:n sisäinen ja sellaisena tarjosi ulkopuoliselle osallistujalle hyvän yleiskuvan siitä, mikä tällä hetkellä tekstilingvistiikassa DDR:n tutkijoita kiinnostaa. Seminaarin teemana olikin "Aktuelle Fragen der Textlinguistik", ja sen esitelmät käsittelivät lähinnä kolmea aihepiiriä: erityisalojen tekstien analyysiä, jota saksalaisella kielialueella paljon harrastetaan, tekstilingvistiikan käyttöä kirjallisuuden tutkimuksessa sekä tekstilingvistiikan merkitystä kääntämisessä.

Seminaari alkoi kirjallisuuden tutkimuksesta, kun professori Spiewock, Greifswaldin yliopiston germanistiikan laitoksen johtaja ja seminaarin puheenjohtaja, piti esitelmän kirjallisuuden tekstien kompositiosta ja arkkitehtuurista, joista ensimmäisellä hän tarkoitti tekstin sisällöllistä rakennetta ja toisella sen muodollista rakennetta, sekä tekstilingvistiikan mahdollisuuksista niitä koskevassa analyysissä. Kummankin analysoiminen on tärkeätä tekstin interpretaation kannalta. Taiteellisen tekstin tulkinta on mahdollista vain, kun yhdistetään tekstinsisäinen ja tekstinulkoisen analyysi. Professori Spiewockin esitelmä oli lähinnä käsitteitä selvittelevä. Konkreettisemmalla tasolla tekstilingvistiikan käytössä kirjallisuuden tutkimuksessa liikuttiin sen sijaan kahden greifswaldilaisen tutkijan, Dr. Baderin ja Dr. Zimmermannin esitelmässä, jossa analysoitiin Erwin Strittmatterin kertomuksen "Meine arme Tante" temaattista rakennetta ja osoitettiin sen hierarkkinen luonne. Kirjallisuudentutkimusta käsittelevien esitelmien jälkeisessä keskustelussa pohdittiin kuitenkin sitä, mitä tällaisella analyysillä saavutetaan. Voiko taiteellisia päämääriä palvelevaa kieltä kuvata samoja keinoja käyttäen kuin ei-taiteellisia kielenkäyttöä? Tätä teemaa käsittelevä esitelmä oli myös Dr. Bock (Dresden) esitelmässään, jossa pyrittiin etsimään yhteyksiä tekstilingvistiikan ja kirjallisuuden tutkimuksen välillä. Onko mahdollista analysoida kirjallisuuden tekstejä samasta funktionaaliskommunikatiivisesta perspektiivistä käsin, jota käytetään lähtökohtana erityisalojen kielen tutkimuksessa?

Suurin osa seminaarin esitelmistä liittyikin erityisalojen kielten tekstilingvistisiin tutkimuksiin. Jotkut tätä alaa käsittelevistä esitelmistä olivat teoreettisia pohdintoja tekstilingvistiikan "ikuisuuskymsyksistä" kuten siitä, mihin tekstilingvistiikka oikein kuuluu, onko se osa lingvistiikkaa; tarvitaanko tekstitypologiaa ja jos tarvitaan, mitkä ovat tekstilajien kriteerit jne. Näitä selvitettiin nimenomaan funktionaaliskommunikatiivisen kielenkuvauksen kannalta, joka

ilmeisesti muodostaa DDR:läisen tekstilingvistiikan teoreettisen kehyksen. Yksityiskohtaisemmissa esitelmissä pohdittiin esimerkiksi teksteissä esiintyvien tieteellisten käsitteiden semanttisia suhteita ja niiden kuvaamista (Dr. Jahr Greifswaldista). Dr. Schröder Korkeakoulujen kielikeskuksesta esitteli oman tekstilingvistisen kuvausmallinsa, jossa myös extralingvistiset ja pragmaattiset tekijät otetaan huomioon. Mallissa kirjoittaja ja lukija, jotka kumpikin ovat osa omaa kulttuuriaan ja siten alttiita sen vaikutuksille, ovat keskeisiä lähtökohtia. Schröder kritisoi Widdowsonin käsitystä ylikulttuurisista erityisalojen teksteistä ja korosti kontrastiivisen tekstianalyysin tärkeyttä erityisalojen kielenopetuksen kannalta.

Seminaarissa oli myös kaksi kääntämiseen ja sen ongelmiin liittyvää esitelmiä. Ensimmäisen niistä piti maisteri Roinila Savonlinnan kääntäjänkoulutuslaitoksesta. Esitelmässään hän loi yleiskatsauksen tekstilingvistiikan ja kääntämisen kosketuskohtiin ja korosti muun muassa alkutekstin funktion ja kohdekulttuurin huomioonottamisen tärkeyttä kääntämisen kannalta. Tekstilingvistiikan teemoista hiukan sivuun jäi Greifswaldin yliopistossa suomen kielen opettajana toimiva Dr. Kaija Mengerin esitelmä saksan ja suomen kielen idiomaattisissa ilmauksissa esiintyvistä "petollisista ystäväistä" (falsche Freunde), joka kuitenkin erinomaisine esimerkeineen oli ainakin suomalaiselle kuulijalle kiinnostava ja kääntämisen kannalta luonnollisesti tärkeä.

Kaiken kaikkiaan seminaarissa mukanaolo oli mielenkiintoinen kokemus henkilölle, joka ei ole koulutukseltaan germanisti eikä oikeastaan tekstilingvistikään. Lähinnä anglo-amerikkalaiseen lingvistiikkaan ja sen argumentointitapaan tottuneelle, suomalaisesta kulttuurista tulevalle monet asiat jäivät epämääräisiksi. Esimerkiksi käsitteiden ja termien käyttötavoista ja merkityksistä ei voinut olla varma, koska ne nimenomaan ovat riippuvaisia omakutusta paradigmasta. Kyse ei ollut niinkään kielivaikeuksista kuin tottumattomuudesta saksalaisella kielialueella vallitsevaan kielitieteelliseen käsitteemaailmaan. Samoin oli vierasta esitelmien ja keskustelujen usein puhdas teoreettisuus, joka pani miettimään, mihin ja miten kaikkea tätä teoriaa käytetään. Toki kriittisyyttä esiintyi sisäpiirissäkin; eräs saksalainenkin osallistuja kiteytti tämän muotoon: "Puhutaan ja puhutaan analyysistä, mutta ei analysoida." Ulkopuoliselle osallistujalle seminaari oli kouriintuntuva todiste siitä, että ylikulttuurista, kielestä riippumatonta "tekstiä" ei ole, ei edes lingvistiikassa.

REFLECTIONS ON THE THIRD INTERNATIONAL PEACE UNIVERSITY

1. THE NEED FOR A PEACE UNIVERSITY

This year's International Peace University was held in Helsinki 22-26th October. The broad scope of the event, which included a wide range of lectures, workshops and an accompanying cultural programme makes it impossible to do it justice in a short article like this. So it is not my intention to try to report on the proceedings but rather to reflect on a few of the main themes discussed.

The first IPU was held in Bremen (FRG) in 1983 because it was thought useful to bring the university into more active contact with the peace movement and also to provide a forum for the exchange of ideas from different disciplines and to promote research into fields relevant to peace. In meeting these aims the IPU satisfies a very real social need.

World peace today is not only generally desirable from a philanthropic point of view, but is essential to the survival of the human race. The technical capacity to destroy all life on earth, which exists as a constant threat, has substantially changed the conditions of human existence. This threat, coupled with the wasteful use of the world's scarce natural resources and the growing imbalance between rich and poor nations, has led to a situation in which the responsibility for peace cannot be allowed to rest with politicians and diplomats alone. The global nature of the major problems demands international solutions. The traditional pursuit of national interest has become a danger in itself. In this situation the idea of peace itself needs to be redefined. Peace can no longer simply be defined as the absence of armed conflict. In economic terms the world has already reached a state of integration in which no major development on one side of the earth can happen without repercussions elsewhere. Thus even if nuclear weapons should never be used, the arms race itself has a constantly damaging effect on the world economy and is causally linked to starvation and distress in the Third World. The very complexity of these issues makes international cooperation in research and development, as well as a broader view of the complexities associated with any particular research topic, imperative.

In general, universities today are poorly equipped to deal with the new challenge. Much university research contributes more to aggravating the world's problems than to solving them. In teaching the universities often fail to relate subject-matter to questions of application and social responsibility. The TIPU therefore concentrated on two themes. The global situation itself and the possibility of

bringing universities to take a more responsible role in society generally. The latter involves the question of restructuring certain traditional aspects of scientific thinking, in order to reduce the exclusiveness of specialised research.

2. THE GLOBAL SITUATION

High technology and science policy were the subject of the first plenary session. As Prof. Valeri Abborenko pointed out in his lecture, nuclear weapons have long since reached a stage where they are, in fact, useless for national defence. In fact the very idea of national defence is outdated and should be replaced by the concept of international security. In spite of this, spending on development and research into high technology weapons systems continues to accelerate unabated. The consequences for the world and for the scientific community in particular are catastrophic. Ambassador Leonard Meeker and Dr Rainer Rilling concentrated on this aspect of the problem and revealed the extent to which research in some fields, such as Physics or Computer Science is already dominated by projects financed by military administrations or their contractors. This is particularly true of the United States but also increasingly so in Western Europe. The consequences for scientific work in general are considerable.

The second plenary session dealt with the problem of imbalance between developed and developing nations. Not only the arms race between the main power blocks, but also increasing so-called military aid to developing countries aggravate these countries' economic difficulties. An interesting talk was given by Prof. John Vandermeer, currently conducting ecological research in agriculture at Managua (Nicaragua). Like many other developing countries, Nicaragua is suffering from the results of shortsighted policies over the last decades, which instead of developing the national economy have in fact contributed to its exploitation and caused long term environmental damage. The case with which Prof. Vandermeer is working is the overuse of DDT in cotton production, which in any case is not suited to the country's ecology. Attempts by the new regime to make the economy less dependent on foreign interests are being hindered by the strategy of economic sabotage (low intensity warfare) employed by US.-supported rebels. Similar patterns of economic destabilisation backed up by military activity abound in the Third World.

3. THE POSITION OF SCIENCE AND THE UNIVERSITIES

As is evident from the above, one of the main characteristics of the present global situation is the complexity of international interrelationships, which affects not only economics and politics but increasingly, all social institutions. Universities are involved in the increasing militarisation of the world in the most

direct manner by their growing involvement in military research. Military funding has very damaging consequences for the traditional style of university work. For one thing, a shift of emphasis from basic to applied research aimed at quick results can be noticed. Even more serious is the tendency towards secrecy and the classification of research results. Paradoxically, while the global nature of the military threat has become a fact of life and industry (including the arms industry) and finance are now organised on a supranational basis, substantial parts of university work are being driven into national (or military block) isolation. The university is thus forced to give up its traditional universal character.

But is work in militarily insignificant fields, such as the humanities; and is teaching in general at all affected by this development? Are universities in neutral countries like Finland affected? The fact that the connection is less direct and less obviously visible, should not lead us to believe that in working in fields unrelated to military technology, we are not involved in the problem at all. In fact the inability of the university to resist the claims of so-called national defence interest is due in part to its own structure. The hierarchical structure of most universities, coupled with a onesided notion of objectivity which prefers to isolate facts rather than see them in relation to their surroundings, makes it difficult for universities to take a firm stand in defending human values. To quote from the official Programme of TIPU:

"Unfortunately most of the universities today are not peace universites. Very often they are either directly or indirectly connected with military research. University education does not emphasize the responsibility of each individual, does not encourage creativity, critical faculties and a broad view to the world (world? CP). Instead of this, education promotes blind obedience and a narrow egoistic way of thinking.

Human relations both in the scientific community and in the university as a whole are domination relations. They are based on authority and obedience as well as on competition and do not encourage co-operation"

If we add to this catalogue of faults the tendency to "compartmentalize" knowledge, as Birgit Brock-Utne did in the final plenary session, we will find that universities reflect the fundamentally aggressive structure of human society today. Gone is the spirit of creative criticism that gave birth to modern science. Further, the belief in scientific progress in the service of humanity, which inspired the enlightenment, has given way to a dogmatic faith in technological progress for its own sake. Thus research is often conducted for its own sake or to increase the status of the researcher, instead of being committed to social purpose.

4. S.D.I. AND THE CRISIS OF SCIENCE

The S.D.I. or "Star-Wars" programme currently being undertaken by the U.S. administration is a very good illustration of discrepancy between the theoretical possibilities of modern technology and its applicability in a genuine social

environment. The problems involved in the project were described by Dr. Brian Smith, one of the founding members of C.F.S.R. (Computer scientists for Social Responsibility). In his lecture to the first plenary session and subsequently in a discussion with the language teacher group * Brian Smith pointed out that the project is not only very expensive, - it might in fact even overtax the economy of the United States - but also implausible for a number of reasons connected with the nature of the computer systems involved. Two types of thinking have to be made compatible. It is one thing to want a system that would make the United States invulnerable to attack by intercontinental missiles, and another to translate this into specifications for a computer system. Such a system would require the most complicated programme ever designed, and even if that were no insurmountable obstacle, further requirements are involved which have never before been met by any piece of man-made machinery. It would have to operate unfailingly without prior testing on the first occasion and while under attack. At the same time, specifications would constantly be changing, as it is to be assumed that the potential aggressor would work to disturb the system. Last but not least, the question of the division of responsibility between the system and its human operators would need to be posed.

Brian C. Smith

* The discussion with Brian Smith has been videotaped and will be made available as teaching material by the Language Centre for Finnish Universities.

The dilemma of the S.D.I. policy is that it is based on a fundamental misconception about the nature of the technology involved. The politicians seem to believe in the infallibility of machinery and in the infinite possibilities of technology without taking into account the human elements involved at all. Computer systems are not, in Smith's view, pure science, but have always to be viewed in relation to the human and social environment in which they are used. The fact that such grave and also expensive misconceptions exist is at least in part the fault of scientists themselves. It is one of the most evident results of over-specialisation where scientists are not concerned with the broader social and political context and application of their work, and political decision makers are unable themselves to understand the technology they hope to apply.

5. THE LANGUAGE TEACHERS' WORKSHOP

How can the ideas and conclusions of the Peace University be applied to everyday work? Two years ago the Language Centre for Finnish Universities organised a conference on language teaching and peace education which was followed up by some practical work. This initiative has concentrated on two objectives, compiling material to promote the discussion of peace issues in class, and thinking about the

type of social behaviour involved in teaching and learning a foreign language. The group took the opportunity of the Peace University to hold a meeting in Helsinki on the topic of "Peace through democracy - student participation in foreign language teaching". The main paper was presented by Ewald Reuter. Language teaching is one area in which social interaction is intensively practised, and so it is important to look at the attitudes and values prevailing here. All too often the teacher appears to be waiting to pounce on the mistakes the students make. He (she) presents himself as unquestionable authority and spends far too much time and energy evaluating the students. A shift of emphasis from the traditional authoritarian style of work to a co-operative style where the teacher offers to help the student realize his (her) communicative intentions, on the basis of mutual respect, is one of the first priorities.

It would of course be an illusion to think that there is a short cut from a friendly co-operative atmosphere in the university language class to the achievement of world peace. But if mutual respect and co-operation were to replace hierarchy and competition as the basis of university work, it would be a step in the right direction. Through its influence on the educational system as a whole, the university does at least help to form the attitude prevailing in society at large. Here, just as in research, the universities have a considerable amount of responsibility. By demonstrating greater awareness of this responsibility, they could serve as an example for other institutions.

TAGUNG ZUM THEMA "FACHSPRACHE DEUTSCH" 9.-10. Oktober in Vadstena/Schweden

Veranstaltet vom Institut für Sprache und Literatur der Universität Linköping, der Fortbildungsabteilung der Universität Uppsala und dem Goethe-Institut Stockholm fand am 9. und 10. Oktober in Vadstena eine Tagung zum Thema "Fachsprache Deutsch" statt, die sich als Fortsetzung eines ersten Seminars zur gleichen Thematik im Herbst des Jahres 1985 verstand. Mehr als 50 Lehrer aus schwedischen Schulen, Hochschulen und aus Einrichtungen der Erwachsenenbildung, die mit der Problematik Fachdeutsch in ihrer Praxis konfrontiert werden, nahmen an der Tagung teil, zu der Referenten auch aus anderen nordischen Ländern (Norwegen und Finnland) eingeladen waren.

Der erste Beitrag wurde von Ingrid Neumann (Halden/Norwegen) geleistet, die einerseits über die Praxis des fachbezogenen Fremdsprachenunterrichts an der Distrikthochschule Östfold berichtete, und andererseits in ihrem Vortrag "Fachsprache lernen - kreativ arbeiten" in überzeugender Weise ein Modell für die Entwicklung der mündlichen Fertigkeiten im Bereich Fachdeutsch Wirtschaft vorstellte. Das Modell wurde sowohl wissenschaftlich (insbesondere psycholinguistisch) fundiert, als auch mit Beispielen und Unterrichtsmitschnitten belegt.

Im Vortrag von Hartmut Schröder zu "Textorientierte Übungen im fachbezogenen Unterricht Deutsch als Fremdsprache: Humanwissenschaften" ging es die Entwicklung eher rezeptiver Fertigkeiten. Bezugspunkt war hier nicht, wie in den anderen Beiträgen, die Fachsprache Wirtschaft, sondern der große Bereich der Humanwissenschaften. Diskutiert wurde der Prozeß des Textverstehens und Ursachen für Störungen dieses Prozesses. Auf dieser Grundlage wurden Übungsvorschläge gemacht, die den Text als Ausgangs- und als Zielpunkt haben und den Verstehensprozeß in der Fremdsprache insgesamt als interkulturelle Kommunikation begreifen und auf die Förderung dieser zielen.

Hans Rossipal (Universität Linköping) beschäftigte sich in seinem Vortrag "Was ist 'allgemein-fachsprachlich' - gibt es das?" in erster Linie mit Fragen der fachsprachlichen Lexik. Dazu wurden verschiedene Ansätze aus der Fachsprachenforschung vorgestellt und eigene Forschungsergebnisse referiert. An Beispielen wurde demonstriert, was 'allgemein-fachsprachlich' ist und welche Bedeutung es für den fachbezogenen Fremdsprachenunterricht hat. Dabei fiel auf, daß der Begriff 'allgemein-fachsprachlich' bei Rossipal ähnlich verstanden wird, wie der Begriff 'fachübergreifender Wortschatz', der z.B. von C. Köhler verwendet wird und dessen Relevanz für eine Fachsprachendidaktik mehrmals belegt wurde.

Wolfgang Koch (Universität Lund) ging in seinem Vortrag "Sprachliche Strategien im Geschäftsbrief" auf die produktive Fertigkeit Schreiben im Bereich der Fachsprache Wirtschaft ein. Zurückgreifen konnte er dabei auf Ergebnisse eines langjährigen Forschungsprojekts des Germanistischen Instituts der Universität Lund, in dem auf der Grundlage der Sprechakttheorie deutsche Geschäftsbriefe analysiert wurden. Bekanntlich ist dieser Bereich der interkulturellen Kommunikation besonders störanfällig bzw. sind Störungen hier von besonderer Tragweite. An Beispielen demonstrierte Koch, welche Fehler von schwedischen Muttersprachlern in deutschen Geschäftsbriefen gemacht werden. Praktische Vorschläge für den Unterricht hat Koch jüngst in seinem Lehrbuch zur Geschäftskorrespondenz gemacht.

Mit Fragen fachsprachlicher Wörterbücher befaßte sich Klaus Rossenbeck (Universität Linköping) in seinem Vortrag "Zweisprachige Wörterbücher und Fachsprache". Gegenstand der sehr kritischen Ausführungen war das im letzten Jahr in zweiter Auflage erschienene "Fachwörterbuch für Recht und Wirtschaft. Schwedisch-Deutsch/Deutsch-Schwedisch" von G. Parsenow. Am Beispiel dieses Wörterbuchs machte Rossenbeck in überzeugender Weise deutlich, daß zweisprachige Fachwörterbücher nicht unbedingt den Umgang mit Fachsprache erleichtern, sondern die Benutzer sogar auf die falsche Fährte führen können. Zweisprachige Fachwörterbücher, Glossare und auch Wortschatzlisten für den fachbezogenen Fremdsprachenunterricht sollten in interdisziplinärer und internationaler Kooperation erstellt werden, um Fehler und Ungenauigkeiten zu vermeiden.

Zum Rahmenprogramm dieser Tagung gehörte neben einer umfangreichen Materialausstellung zum Thema Fachsprache ein gemeinsamer Diskussionsabend "Interkulturelle Kommunikation", zu dem (insbesondere durch deutsche Muttersprachler, die in Schweden arbeiten und leben) Beispiele für Kommunikationsprobleme zwischen Deutschen und Schweden eingebracht wurden. Diese Aspekte bedürfen sicherlich weiterer Erforschung und sollten in angemessener Weise in den Unterricht integriert werden, der - so gesehen - letztendlich nicht reiner Fachsprachenunterricht bleiben darf, sondern Fachkommunikationsunterricht werden sollte, dessen Ziel die Vermittlung kommunikativer Kompetenz in fachlichen Zusammenhängen ist.

Vorgestellt und diskutiert wurde auf der Tagung auch ein "Literaturverzeichnis Fachsprache 'Wirtschaftsdeutsch'", das auf dem Seminar im Herbst 1985 angeregt wurde und jetzt in einer ersten Fassung von Wolfgang Krause (Kalmar) vorgestellt wurde. Dieses Literaturverzeichnis soll in Zukunft erweitert und fortgeschrieben werden und steht allen Interessierten zur Verfügung.

In einem Abschlußgespräch wurde die Tagung von den Anwesenden insgesamt positiv eingeschätzt. Die Veranstalter versicherten, der Problematik Fachdeutsch in Zukunft mehr Aufmerksamkeit zu widmen und bedarfsgerechte Fortbildungsveranstaltungen anzubieten. In diesem Zusammenhang ist auch ein stärkerer Erfahrungsaustausch zwischen den Nordischen Ländern beabsichtigt. Die Vorträge der Tagung werden demnächst in einer Dokumentation des Goethe-Instituts Stockholm veröffentlicht.

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

Korkeakoulujen kielikeskuksen nauhoitepalvelu tiedottaa

Korkeakoulujen kielikeskuksesta voi tilata seuraavia SAKSANKIELISIÄ VIDEO-OHJELMIA oheismateriaaleineen:

1. **Titel** DRÄGERWERK AG LÜBECK
- Untertitel** Vorstellung des Unternehmens
- Dauer** 25 Min.
- Inhalt**
- Teil 1
- GESCHICHTE
  - ORGANISATION
  - DRÄGER IN ZAHLEN
- Teil 2
- MARKETING
  - Messe
  - Marktforschung
  - Werbung
  - QUALITÄTSKONTROLLE
  - FORSCHUNG u. ENTWICKLUNG
- Zusatzmaterial** Filmtranskript, Wortliste, didaktische Hinweise, Übungsmaterial
- Zielgruppe** Fortgeschrittene Studenten (6-7 Jahre Deutsch); besonders Studenten der Wirtschaftswissenschaften.
Auch für Fachsprache Wirtschaft.

© 1986 Zentrales Spracheninstitut der finnischen Hochschulen
Universität Jyväskylä
Finnland

2. **Titel** DRÄGERWERK AG LÜBECK
- Untertitel** Exportgeschäft mit Finnland
- Dauer** 12 Min. 25 Sek.
- Inhalt**
- Anfrage
  - Produktvorstellung: Inkubator
  - Bestellung
  - Technische Kontrolle
  - Rückfrage des Lieferanten
  - Eingabe des Auftrags
  - Auftragsabwicklung
- Zusatzmaterial** Filmtranskript, Wortliste, didaktische Hinweise, Übungsmaterial, Prospektmaterial
- Zielgruppe** Wirtschaftsstudenten ab 2. Studienjahr

© 1986 Zentrales Spracheninstitut der finnischen Hochschulen
Universität Jyväskylä
Finnland

3. **TITEL** DRÄGERWERK AG LÜBECK
- UNTERTITEL** Finnland als Exportmarkt
Interview mit dem Länderreferenten für Skandinavien,
Drägerwerk AG Lübeck
- DAUER** 16 Min. 19 Sek.
- INHALT** Interview mit dem Länderreferenten für Skandinavien
von der Drägerwerk AG Lübeck
- ZUSATZMATERIAL** Filmtranskript, Wortliste, didaktische Hinweise,
Übungsmaterial, Prospektmaterial
- ZIELGRUPPE** Wirtschaftsstudenten ab 2. Studienjahr
- © 1986 Zentrales Spracheninstitut der finnischen Hochschulen
Universität Jyväskylä
Finnland

4. **TITEL** DRÄGERWERK AG LÜBECK
- UNTERTITEL** ARBEITSBEDINGUNGEN IN EINEM BETRIEB
- DAUER** 15 Min.
- INHALT** INTERVIEW MIT DER SEKRETÄRIN IM DRÄGER-
FORUM
- ZUSATZMATERIAL** FILMTRANSKRIPT, WORTLISTE, DIDAKTISCHE
HINWEISE, ÜBUNGSMATERIAL
- ZIELGRUPPE** WIRTSCHAFTSSTUDENTEN AB 2. STUDIENJAHR
- © 1986 Zentrales Spracheninstitut der finnischen Hochschulen
Universität Jyväskylä
Finnland

5. **Titel** DRÄGERWERK AG LÜBECK
- Untertitel** Personalwesen
- Dauer** 5 Min. 25 Sek.
- Inhalt** Interview mit dem Personalchef der Drägerwerk AG
Lübeck
- Zusatzmaterial** Filmtranskript, Wortliste, didaktische Hinweise, Übungs-
material, Prospektmaterial
- Zielgruppe** Wirtschaftsstudenten ab 2. Studienjahr
- © 1986 Zentrales Spracheninstitut der finnischen Hochschulen
Universität Jyväskylä
Finnland

Tilaukset ja tiedustelut:

Korkeakoulujen kielikeskus / Nauhoitepalvelu puh. (941) 292 886 / Koponen
Jyväskylän yliopisto
Seminaarinkatu 15
40100 JYVÄSKYLÄ

SEMINAARI KIELTEN ALKEIS- JA JATKO-OPETUKSESTA KIELIKESKUKSISSA

Korkeakoulujen kielikeskus järjestää yhdessä Helsingin yliopiston kielikeskuk-
sen kanssa kielten alkeis- ja jatko-opetusta koskevan seminaarin 23.-24.1.1987.

Seminaarin alustava ohjelma on seuraava:

Perjantai 23.1.

- klo 13.00 Seminaarin avaus: Korkeakoulujen kielikeskuksen edustaja
Helsingin yliopiston kielikeskuksen edustaja
- klo 13.30 Katsaus Euroopan ulkopuolisten kielten ja kulttuurien toimikunnan
mietintöön: Opetusministeriön edustaja
- klo 14.30 Kahvitauko
- klo 15.00 Ääntämisopetusmateriaalia "pienistä" suurista kielistä:
Pertti Hurme, Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitos
- klo 16.00 Alkeis- ja jatkokurssien suunnitteluun liittyvät ongelmat:
Aila Pesonen, Vaasan korkeakoulu
- klo 17.00 Puheenvuoroja opetusmenetelmistä, oppimateriaaleista jne.

Illanvietto

Lauantai 24.1.

- klo 9.00 Opiskelijoiden aktivoiminen alkeis- ja jatkokursseilla:
Eija Hämäläinen, Helsingin yliopiston kielikeskus
- klo 10.00 Videon käyttö kielten alkeisopetuksessa:
Auli Poutanen ja Jacques Delcos
- klo 11.00 Työryhmätyöskentelyä: oppimateriaalitalanne ja ajankohtaiset
ongelmat eri kielissä
- klo 13.00 Seminaarin päätös: työryhmien raportit
- 14.00

Lisätietoja seminaarista antaa Sirkka Laihiala-Kankainen puh. (941) 292 882.

SEMINAARIKUTSU

VAKKI-ryhmä järjestää 7. seminaarinsa aiheesta Ammattikielien ja
käännösteoria Vöyrillä 31.1. - 1.2.1987.

Seminaarissa on vähintään kaksi sektiota. Ohjelmaan kuuluu täys-
istuntojakin (kutsuttuja luennoitsijoita).

Sektioissa käsitellään tutkimusprojektien raportteja ("papers").
Aikaa on yhteensä 30 minuuttia jokaista raporttia varten; keskustelua
varten varataan siitä vähintään 10 minuuttia. Seminaarin raporttien
yhteenvedot pyritään jakamaan viimeistään viikkoa ennen seminaaria.
Esitelmät on tarkoitus julkaista.

Pyydämme kaikkia seminaarin aiheesta kiinnostuneita ilmoittautu-
maan viimeistään 1.12.1986. Esitelmän yhteenvedon on oltava perillä
viimeistään 10.1.1987. Toivottavaa on, että esitelmä pidetään sillä
kielellä, jota esitelmä koskee.

Seminaari pidetään Vöyrin kansanopistolla, joten asumis- ja ruoka-
kustannukset pysyvät alhaisina. Hintaan sisältyy myös uimahallin ja va-
laistun ladun käyttömahdollisuus. Ilmoittautumismaksu, johon asuminen
asuntolan kahden hengen huoneissa, ruuat, kuljetus (Vaasa - Vöyri -
Vaasa) ja loppuraportti kuuluvat, on 300 mk.

Koska asumistiloja on rajoitetusti, seminaariin mahtuu tällä ker-
taa todennäköisesti vain sellaisia osanottajia, joilla on esitelmä.

Jos haluaa asua opiston hotellihuoneissa, maksu nousee huomatta-
vasti. Ilmoittakaa hyvissä ajoin, mikäli haluatte käyttää tätä mahdol-
lisuutta.

Osoitteemme:	VAKKI VII "Ammattikielien ja käännösteoria" c/o Christer Laurén Vaasan korkeakoulu Kielten laitos Raastuvankatu 31 65100 VAASA
Pankkitili osallistumis- maksua varten:	VASP 497034 - 45645

ILMOITTAUTUMISLIPUKE

---

nimi _____ laitos _____

osoite _____

osallistun ilman esitelmää
pidän esitelmän aiheesta _____

SEMINARE FÜR DEUTSCHLEHRER

Erlebte Landeskunde

Düsseldorf	11.07.-25.07.87	DEM	990,-	einschl. Unterkunft+Halbverpflegung
Düsseldorf	08.08.-22.08.87	DEM	990,-	

Methodik und Didaktik im Deutschunterricht an Schulen

Berneck	12.07.-25.07.87	DEM	990,-	einschl. Unterkunft+Halbverpflegung
---------	-----------------	-----	-------	-------------------------------------

Erstellung von Materialien für den Anfängerunterricht

Berlin	15.08.-29.08.87	DEM	990,-	einschl. Unterkunft+Halbverpflegung
--------	-----------------	-----	-------	-------------------------------------

Informationsseminare Bundesrepublik Deutschland - DDR

Göttingen	14.06.-04.07.87	DEM	500,-	einschl. Unterkunft, Verpflegung, Exkursion DDR-Berlin
Göttingen	29.11.-19.12.87	DEM	500,-	

Hospitationsprogramme

Boppard	Termin	2 Wochen	DEM 950,-	einschl. Unterkunft+Halbverpflegung
Freiburg	nach	3 Wochen	DEM 1.275,-	
Murnau	Verein-	4 Wochen	DEM 1.585,-	
Schwäbisch Hall	barung			

Weitere Informationen und Anmeldeformulare

Goethe-Institut Mannerheimintie 20 A 00100 Helsinki 90 - 641 614	Goethe-Institut Hämeenkatu 14 C 19 33100 Tampere 931 - 28982	Goethe-Institut Yliopistonkatu 8 D 70 20110 Turku 921 - 22989
---	---	--

Das Goethe-Institut bietet Stipendien für folgende Seminare an

A-Seminare: Erlebte Landeskunde

für Deutschlehrer an allgemeinbildenden und an beruflichen Schulen

A1	Rothenburg	30.06.-15.07.87
A2	München	30.06.-15.07.87
A3	Rothenburg	19.07.-01.08.87
A4	München	19.07.-01.08.87
A5	Bremen	28.07.-12.08.87
A6	Berlin	28.07.-12.08.87
A7	Bremen	16.08.-29.08.87
A8	Berlin	15.08.-29.08.87
A9	Göttingen	02.08.-22.08.87

für Deutschlehrer an Hochschulen und in der Erwachsenenbildung

A10	Bonn	30.06.-15.07.87
A11	Freiburg	02.08.-22.08.87
A12	München	02.08.-15.08.87

B-Seminar: Der moderne Roman - Günter Grass

für Deutschlehrer an Universitäten und Hochschulen

B1	Passau	02.08.-15.08.87
----	--------	-----------------

C-Seminare: Methodik und Didaktik des Deutschunterrichts

für Deutschlehrer an Schulen: Literatur im Unterricht

C1	Augsburg	19.07.-01.08.87
----	----------	-----------------

für Deutschlehrer an Hochschulen und in der Erwachsenenbildung:
Literatur im Unterricht

C2	Berlin	11.07.-25.07.87
----	--------	-----------------

für alle Deutschlehrer: Arbeit mit Videofilmen im Unterricht

C3	München	16.08.-29.08.87
----	---------	-----------------

D-Seminar: Erlebte Landeskunde - Wirtschaft

für Deutschlehrer an Wirtschaftsfachschulen, Handelsschulen und
Wirtschaftsfakultäten der Univeristäten

D3	Düsseldorf	21.06.-04.07.87
----	------------	-----------------

Bewerber sollen

- sehr gute Deutschkenntnisse haben
- nicht älter als 55 Jahre sein
- in den letzten 4 Jahren kein Stipendium der Bundesrepublik Deutschland bekommen haben
- die Reise an den Seminarort selbst tragen

Weitere Informationen und Bewerbungsformulare

Goethe-Institut Mannerheimintie 20 A 00100 Helsinki 90-641 614	Goethe-Institut Hämeenkatu 14 C 33100 Tampere 931-28982	Goethe-Institut Yliopistonkatu 8 D 70 20110 Turku 921-22989
---	--	--

Bewerbungsschluss 09.02.1987 bei Auni Wihuri
Pormestarinrinne 8 B 41
00160 Helsinki

SUMMER SCHOOL IN PSYCHOLINGUISTICS

June 22 - July 3, 1987

Course Directors: **David Crystal** (United Kingdom)
Svenka Savić (Yugoslavia)
Erling Wande (Sweden)

Course Description:

The aim of the course is to provide advanced training in branches of psycholinguistics of a kind and quality that cannot easily be obtained from any single European university, and to promote cooperation in teaching and research.

Topics of the Course and Resource Persons:

G. B. Flores d' Arcais (Nijmegen), **Experimental psycholinguistics** David Crystal (Holyhead), **Clinical psycholinguistics** Konrad Koerner (Ottawa), **The development of psycholinguistics in Europe** Monica Heller (Toronto), **Ethnography of communication** Tatiana Slama — Cazacu (Bucuresti), **The dynamic-contextual model of speech** Magdalena Smoczinska (Krakow), **Child language: Acquisition of (Slavic) morphology** Bencie Woll (Bristol), **Sign language**. There will be two special lectures: Ranko Bugarski (Beograd), **Language situation in Yugoslavia** and Svenka Savić (Novi Sad), **Psycholinguistics in Yugoslavia**.

Work Schedule:

- The course is conducted five days per week, with morning and afternoon sessions. Its pattern, however, will remain flexible and will be determined by specific requirements.
- The course is basically conceived on a postgraduate level, but the participation of advanced or motivated students is invited.
- Background reading will be required (and distributed to registered participants). All participants should have a short paper to read.
- On request, the IUC will issue Certificates of Attendance. The IUC will also provide participants with a special Certificate for which, as a rule, the presentation of a paper will be expected.
- The working language in the course will be English.

General information:

- Enquiries about the course and participation should be addressed to the Secretariat of the IUC or to one of the course directors at the following addresses: Professor Svenka Savić, Faculty of Philosophy, 21 000 Novi Sad, Yugoslavia or ~~Professor~~ Erling Wande, Finno-Ugric Department, Uppsala University, Box 513, S-751120 Uppsala, Sweden. *Univ.lect.*
- Those interested in taking the course are requested to register with the Secretariat supplying them with relevant information, i.e., name, address, academic standing and, in cases of undergraduates, a recommendation of their professors.
The IUC would appreciate the receipt of such registrations as soon as possible with a two week deadline before the commencement of the course as the latest date.
- Participants will pay a course fee of Din. 3.000.— per week.
- Accommodations are available in hotels in Dubrovnik at rates from \$ 20 per day, including room and half board. Private accommodation is also available — please write to: Tourist information center (TIC), P. Miličevića 1, 50 000 Dubrovnik, or to Hotel Lero, I. Vojnovića 18, 50 000 Dubrovnik.
Accommodation may be available in the dormitory the premises of IUC.
Information on accommodations, travel, etc. can be obtained from the Secretariat of the IUC in Dubrovnik at the following address:

INTER-UNIVERSITY CENTRE of postgraduate studies

**Frana Bulića 4
YU - 50 000 DUBROVNIK
YUGOSLAVIA**

**Telegraphic address: INTERUNIVERSITY
Telephone (050) 28-666**

English language and literature

The British Council
Courses and Seminars
January—December 1987

Video and computers in English language testing Dr Brian Hill Course 665

29 March—10 April 1987, Brighton
Fee: £665 residential, £425 non-residential

The role of the adviser and inspector in ELT Tom Hutchinson Course 751

13—25 September 1987, Lancaster
Fee: to be announced

Communicative language teaching in perspective Mike Beaumont Course 667

29 March—10 April 1987, Manchester
Fee: £725 residential

Computers in English language education and research Professor Geoffrey Leech/ Scott Windeatt Course 754

13—25 September 1987, Lancaster
Fee: to be announced

Computer-based English language testing Dr Alan Davies Course 740

2-14 August 1987, Edinburgh
Fee: to be announced

Each course or seminar is designed to interest senior academic and professional people who seek both to learn about recent developments in Britain relating to their field of work and to participate in international discussion at a high level.

While the British Council will make every effort to run the courses and seminars advertised on this sheet on the dates stated, postponement or cancellation may occasionally be unavoidable. Applicants should apply at least three and a half months before the beginning of the course or seminar concerned.

Copies of the prospectus and application forms are obtainable from your local British Council Representation:

or from Director, Courses Department,
65 Davies Street, London W1Y 2AA

ENGLISH SUMMARY

Dr Liisa Löfman, currently at the University of Munich, discusses the National Budget for 1987 which contains good news for the language centres: new permanent posts are established, temporary posts made permanent, and funds for employing part-time teachers increased.

Aune Koivusalo from the language centre of Turku University reports on the meeting of the teachers of mother tongue, language consultants and the representatives of the medical faculties. The meeting, held on the 5th of September in Turku, was arranged in order to give the participants a chance to discuss their common problems. It became apparent that the teaching of Finnish greatly varied in different medical faculties, and that it suffered from the lack of resources and teaching materials. It was proposed that a researcher's post should be established at the Language Centre for Finnish Universities: the researcher could then act as a coordinator and participate in materials production. As the teachers of mother tongue frequently act as language consultants, they felt that this should be taken into consideration when defining their teaching duties.

Raija Markkanen from the Language Centre for Finnish Universities reports on a seminar on text linguistics in Greifswald, GDR, 14.-16.10.1986. The talks given covered three broad topics: the analysis of text for specific purposes, the application of text linguistics in literary research, and text linguistics and translation. The participants came mostly from the GDR, with the exception of some Finns. Thus the seminar gave a good general idea of the state of text linguistics in the GDR, but a person accustomed to Anglo-American linguistics and its terminology found many of the concepts used somewhat unfamiliar. Thus the seminar was a tangible proof of the fact that a supracultural 'text', independent of language and culture, does not seem to exist even in linguistics.

Hartmut Schröder from the Language Centre for Finnish Universities reports on a seminar of German for specific purposes held in Vadstena, Sweden, 9.-10.10.1986. Some 50 teachers from Swedish schools, universities and institutes of adult education took part in the seminar dealing with practical questions in teaching German for special purposes. Talks were given on the following topics: German in external trade, reading comprehension and reading strategies, special vocabularies, linguistic strategies in commercial correspondence, and bilingual dictionaries and language for specific purposes. It was concluded that teaching a language for some specific purpose (Fachsprachenunterricht) is not enough; what is needed is the teaching of communication (Fachkommunikationsunterricht). The talks given will be published in Sweden.

SVENSK RESUMÉ

Dr. Liisa Löfman, för tillfället aktiv vid universitetet i München, diskuterar statsbudgeten för år 1987. Budgetförslaget innehåller goda nyheter för språkcentrerna: nya ordinarie tjänster skall inrättas, en del av de tillfälliga tjänsterna blir fasta och medel för anställning av deltidslärare skall ökas.

Aune Koivusalo från Åbo universitets språkcenter rapporterar om ett möte av lärare i skriftlig framställning i finska, språkkonsulter och representanter för medicinska fakultet. Mötet som hölls i Åbo den 5 september hade till syfte att ge deltagarna tillfälle att diskutera gemensamma problem. Det konstaterades att undervisningen i skriftlig framställning varierar mycket i de olika medicinska fakulteterna, och att den lider av brist på resurser och undervisningsmaterial. Det togs upp att en forskartjänst i finska som modersmål borde inrättas vid Högskolornas språkcentral: forskaren skulle fungera som koordinator mellan lärarna och delta i materialproduktionen. Lärarna i finska får ofta fungera som språkkonsulter och de anser att detta skall beaktas vid definitionen av deras undervisningsskyldighet.

Raija Markkanen från Högskolornas språkcentral deltog i ett seminarium om textlingvistik i Greifswald den 14-16 oktober. Föredragen handlade om tre omfattande ämnen: analys av texter för speciella ändamål, tillämpning av textlingvistik inom litteraturforskningen samt textlingvistik och översättning. Största delen av deltagarna kom från DDR vilket gjorde att seminariet gav en klar uppfattning om textlingvistikens status i DDR. För en person som är mera insatt i den angloamerikanska lingvistik och dess terminologi var många använda begrepp rätt främmande. I detta hänseende var seminariet ett påtagligt bevis på att en suprakulturell 'text', oberoende av språk och kultur, inte heller tycks existera i lingvistik.

Hartmut Schröder från Högskolornas språkcentral rapporterar om ett seminarium om tyska för speciella ändamål, som hölls i Vadstena, Sverige, den 9 - 10 oktober. I seminariet deltog ca 50 lärare från svenska skolor, universitet och vuxeninstitut. Följande ämnen behandlades i föredragen: tyska i utrikeshandeln, textförståelse och lästrategier, specialordlistor, lingvistiska strategier inom handelskorrespondensen samt tvåspråkiga ordböcker och språk för speciella ändamål. Sammanfattningsvis konstaterades att det inte räcker till att bara undervisa i språk för speciella ändamål, (Fachsprachenunterricht); det som behövs är undervisning i kommunikation (Fachkommunikationsunterricht). Föredragen kommer att publiceras i Sverige.

Christoph Parry från Jyväskylä universitet redogör för det tredje internationella fredsuniversitet -evenemanget som hölls i Helsingfors den 22 - 26 oktober. I sin artikel behandlar Parry evenemangets huvudteman, den aktuella världssituationen och universitetets möjligheter att inta en mera ansvarig roll i samhället.

Ilmoittaudun Kielten alkeis- ja jatko-opetusta kielikeskuksissa käsittelevään seminaariin 23.-24.1.1987 Helsingin yliopistossa.

Nimi .....

Kotiosoite .....

.....

Puhelinnumero (työ) ..... (koti) .....

Laitos / Kieli .....

.....

Olen halukas käyttämään puheenvuoron aiheesta: .....

.....

.....

.....

Lomake pyydetään palauttamaan 19.12.1986 mennessä osoitteella:

Jyväskylän yliopisto
Korkeakoulujen kielikeskus / Sirkka Laihiala-Kankainen
Seminaarinkatu 15
40100 JYVÄSKYLÄ

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN JOHTOKUNTA 1.1.1986 - 31.12.1987

Varsinaiset jäsenet

Lehtori Mirja Attila
Helsingin yliopiston kielikeskus

Lehtori Helinä Koivisto
Tampereen yliopiston kielikeskus

Prof. Christer Laurén
Vaasan korkeakoulu
Ruotsin kielen laitos

Prof. Jaakko Lehtonen
Jyväskylän yliopisto
Viestintätieteiden laitos

Johtaja Pirkko Lehtinen
Oulun yliopiston kielikeskus

Yritarkastaja Leena Pirilä
Opetusministeriö

Prof. Kari Sajavaara
Jyväskylän yliopisto
Englannin kielen laitos

Tutkija Sinikka Koponen
Korkeakoulujen kielikeskus

Johtaja Liisa Löfman
Korkeakoulujen kielikeskus

Varajäsenet

Johtaja Marja Bendel
Tampereen teknillisen korkeakoulun
kielikeskus

Assistentti Liisa Aaltonen
Turun yliopiston kielikeskus

Språktjänstens föreståndare
Hans Nordström
Åbo Akademis Språktjänst

Dosentti Matti Leiwo
Jyväskylän yliopisto
Viestintätieteiden laitos

Lehtori Hilka Stotesbury
Joensuun yliopiston kielikeskus

Suunnittelija Leena Luhtanen
Opetusministeriö

Apul.prof. Tapio Vaherva
Jyväskylän yliopisto
Kasvatustieteen laitos

Tutkija Eva May
Korkeakoulujen kielikeskus

(Vs. johtaja Raija Markkanen
1.1. - 31.12.1986)

Vaihdot

03-12-1986